

AĞUSTOS AYI MECLİS TOPLANTISI - 26.08.2020 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Değerli Arkadaşlar,

Dünya, ülke ve kent gündemimiz itibariyle; eğitim, sağlık, sosyal, ekonomik, çevre ve diğer etmenler anlamında zor bir ayı geride bırakıyoruz.

Kurban Bayramı ve ağustos ayının vermiş olduğu rehavetle Koronavirüs vaka ve ölü sayımız sizlerin de yakından takip ettiği gibi ne yazık ki artmaktadır. Dolayısıyla sağlık önlemlerimiz kapsamında bu ayki toplantımızı da uzaktan erişimle yapıyoruz. Görünen o ki bir süre daha böyle devam edeceğiz.

Koronavirüs ile mücadele için gerek kişisel gerek firmanız bünyesinde daha dikkatli olmanızı ve aldığınız tedbirleri artırmanızı dilerim. Çünkü geride bıraktığımız 25 günde 470'in üzerinde vatandaşımız vefat ederken 30 binin üzerinde vatandaşımızın hastalığa yakalandı. Virüse karşı insanımız da daha dikkatli davranmalıdır. Vatandaş olarak sosyal hayatımızda maske, mesafe ve hijyen kurallarına daha fazla uymamız; düğün ve cenaze gibi etkinliklerden uzak durmamız hastalığın yayılımında önem arz etmektedir. Ancak bu konuda kamu otoritesinin alacağı tedbirlerin çok daha etkili olacağı hususunu da bir kez hatırlatmak isterim.

Koronavirüs'e yakalanan hemşerilerimize, Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Muhittin BÖCEK'e ve Alanya Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Adem YÜCEL ile ekibine acil şifalar diliyorum. Bu ay kaybettiğimiz insanlarımıza Allah'tan rahmet, geride kalanlara sabır ve başsağlığı diliyorum.

Kıymetli Üyeler,

Temmuz ayı toplantımızda Ağustos ayının orman yangınları için kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmiştim. Üzülerek paylaşıyorum ki 01-25 Ağustos tarihlerinde ülkemiz genelinde irili ufaklı 182 yangın çıkmıştır. En fazla yangın olayı kentimizde yaşanmıştır. Bu yangınların 24'ü yani yüzde 13'ü ise kentimizde yaşanmıştır. Yangınların 23'ü ise son 10 günde meydana gelmiştir. Dolayısıyla çok daha dikkatli olmamız gereken bir dönemde olduğumuzu tekrar hatırlatmak isterim.

Bu ay bir diğer üzücü yangın olayı da tarım konusunda yenilikçi yaklaşımlar gösteren CANTEK firmamızın yaşadığıdır. Maddi hasarlı yangında ölü ya da yaralı olmaması tek tesellimiz olmuştur. Firma sahibi değerli arkadaşım Hakan KARACA ve CANTEK ailesine geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi zor bir ayı geride bırakıyoruz.

Beyrut Limanı'nda yaşanan patlamada hayatını kaybeden kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilerim. Allah hiçbir ülkeye böyle felaketler yaşatmasın. Çünkü bizler ülke olarak 17 Ağustos 1999 depreminin derin acısını hala unutamıyoruz. Zaten

unutulması da mümkün olmayan ve ders almamız gereken bir felakettir. Kayıplarımızı bir kez daha rahmetle anıyorum. Ancak dersimize daha iyi çalışmalıyız.

Geçtiğimiz ay Artvin ve Rize’de, geçtiğimiz günlerde ise Giresun’da yaşanan sel felaketinde kaybettiğimiz vatandaşlarımız ve jandarma erlerimize çok üzüldük. Vefat eden insanlarımıza Allah’tan rahmet, yaralananlara acil şifalar diliyorum.

Değerli Üyeler,

Hatırlayacağınız üzere geçtiğimiz hafta Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Karadeniz açıklarında Fatih Sondaj Gemisi’nin doğalgaz rezervi keşfettiği paylaşıldı. Doğalgaz bağımlılığımızın azaltılmasına umut olan bu rezervin devamının gelmesini ve ülkemiz ekonomisine katkıda bulunacak bu keşfin vatanımıza ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bizleri sevindiren bir diğer olay ise İstanbul Sanayi Odası’nca açıklanan 2019 yılı Türkiye’nin ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde yer alan üyemiz Ekiciler Süt Gıda Tarım Hayvancılık San. Tic. A.Ş ile kentimizde faaliyet gösteren CW Enerji Mühendislik Tic. ve San. A.Ş’nin bulunması olmuştur. Her iki firma yetkililerini ve çalışanlarını tebrik ediyorum. İSO ilk ve ikinci 500 arasındaki firma sayımızın önümüzdeki yıl katlanarak artmasını diliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Mart ayının ikinci yarısından Haziran ayı başına kadar büyük ölçüde kapalı kalan ekonomimizin yavaş yavaş hareketlenmeye başladığı bu dönemde, iki konuya yoğunlaştık. Bunlardan biri hasar tespit çalışmaları olurken diğeri ise duran işleri yeniden hareketlendirmeye çalışmak olmuştur.

Ağustos ayının sonuna geldiğimiz bugünlerde, uğradığımız ekonomik hasarın boyutları konusunda daha nesnel bilgilere sahip olmaktayız. Bu bilgileri özellikle ülkemiz ve kentimiz karşılaştırmalarıyla değerlendirmeye çalışıyoruz. Çünkü kentimizin uğradığı ekonomik hasar boyutunun nispi olarak çok daha ağır olduğunu biliyoruz. Fakat bunu ölçülendirme konusunda daha nesnel bilgilere de sahip olmaya önem veriyoruz.

Biliyorsunuz yılın ilk üç aylık büyümesi % 4,5 gibi beklentilerin ve dünya ortalamasının üzerinde ilan edildi. Bu büyümeye de tarım sektörü % 3 ile eşlik etti. 2019 yılının ilk üç ayına göre daha iyi bir performans göstermemize rağmen, ki o dönemde % -2,3 küçülmüştük, hepimiz Nisan, Mayıs ve Haziran aylarının yani ikinci çeyreğin büyüme performansını merak etmekteyiz.

Değerli Üyeler,

Piyasada kullanılan ticari kredi ve çek-senet hacimlerindeki gerçekleştirmeler, kentimiz ve ülkemiz ekonomisinin üretim ve ticaret performansına yönelik öncü göstergelerdendir.

- Yılbaşından bu yana dönemsel gerçekleştirmelere baktığımızda görmekteyiz ki, ilk 3 ayda ticari kredilerde ülke genelinde %15’lik büyümeye karşılık kentimiz iş dünyasında %19’luk büyüme yaşanmıştır.
- Salgının ekonomiyi kapattığı ikinci 3 ayı da kapsayan 6 aylık dönemde ise kullanılan ticari krediler ülke genelinde %28 ve kentimizde %33 artmıştır.
- Ekonomide sağlanan %4,5’luk büyümeyi destekleyen kredi kullanımlarımız ülke ortalamasının üzerinde seyretmiştir.

- Bizi doğrudan ilgilendiren tarım ve ticaret sektörlerinin kullandığı kredilerde de kentimiz nispi olarak daha yüksek kredi büyümeleri sağlamıştır. Özellikle tarım sektörünün kullandığı kredilerdeki artış, ortalamaların çok üzerinde seyretmiştir.
- Örneğin ilk 3 ayda Türkiye genelindeki %8'lik tarım kredisi büyümesine karşılık kentimizde %19'luk büyüme yaşanmıştır.
- Altı aylık dönemde ise %12'lik ülke geneli büyümesine karşılık kentimizin tarım kredisi %30 büyümüştür.

Kentimiz tarım sektöründeki bu 2,5 katlık kredi artışlarını sadece yatırım olarak değerlendirmemeliyiz. Bu artışın içinde zorlukları aşmak ve faaliyetlere devam edebilme çabası da yer almaktadır.

Ekonomik performansın bir diğer öncü göstergesi de çek-senet kullanımlarıdır. Özellikle ibrazında ödenen çek tutarlarındaki gerçekleştirmeler, üretim ve ticaret hacminin yönü konusunda bizlere yol göstericidir. İkinci 3 aylık ve Temmuz'dan Temmuz'a yıllık gerçekleştirmelerde kentimizde durum, ülke genelinin 2 katından fazla daha olumsuz olmuştur.

Halbuki ilk 3 ayda, kredi kullanımında olduğu gibi ülke genelinden çok daha yüksek bir performans göstermişiz. Zaten hatırlarsanız 2020 yılı beklentilerimiz, Türkiye ortalama beklentilerinin üzerinde bulunmaktaydı.

Nitekim ilk 3 aydaki gerçekleştirmeler, bu beklentilerimizin doğru ve gerçekçi olduğunu bize göstermiştir. Ancak Mart ayı ortasından itibaren karşı karşıya kaldığımız durum; kentimizi, ülke genelinden 2 kattan fazla olumsuz etkilemiştir.

- İbrahimde ödenen çek tutarı ilk 3 ayda ülke genelinde %16 artarken kentimizde %21 artış göstermiştir.
- Salgının başladığı ikinci 3 ayda ise ülke genelindeki %4'lük artışa karşılık kentimizdeki çek tutarı % -20 azalmıştır.
- Geçen yılın Temmuz ayına göre bu Temmuz'da ibrazında ödenen çek tutarı ülke genelinde % -32'lik azalışa karşılık kentimizde % -67 azalmıştır.

Yani Antalya iş dünyası, ülkemiz iş dünyasının karşı karşıya olduğu daralmanın 2 katından fazla bir daralma yaşamıştır.

Temmuz ayında kentimiz hala, %1'in altında büyüdüğümüz geçen yıla göre, daralmaya devam etmektedir. yedi aylık toplam çek ödemelerine bakarsak kentimiz için durum daha vahimdir. İlk yedi ayda ülke genelinde ibrazında ödenen çek tutarı % 2'lik artış gösterirken kentimizde ise % -17'lik azalış yaşanmıştır.

Kullanılan çek hacminde yaşanan ciddi azalışlara paralel olarak karşılıksız çek tutarlarında da azalışlar yaşanmıştır. Bunun bir nedeni ticari faaliyet daralması olurken diğer bir önemli nedeni de kolaylaşan krediye erişim dolayısıyla çeklerin, alınan kredilerle ödenmesidir.

- Örneğin geçen yılın Temmuz ayı itibariyle bu Temmuz'da ülke genelinde karşılıksız çek tutarı % -69 azalırken kentimizde % -45 azalmıştır.
- İlk yedi aylık toplamda ise ülke genelinde % -56'lık azalışa karşılık kentimizde % -25'lik azalış yaşanmıştır.

Bu dönemde protesto edilen senet tutarlarında da karşılıksız çeklerdekine benzer azalışlar yaşanmıştır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bizler için işimizi hayatta tutmak ne kadar önemliyse istihdamımızı korumak da o kadar önemlidir. Özellikle tüm küçük ve orta boy işletmeler için bu prensip çok daha ön plandadır. Çünkü büyük işletmeler kadar kurumsal ve profesyonel değiliz. İşletmelerimizdeki arkadaşlarımızı bire bir tanırız. Ailelerini biliriz. Birbirimizin derdine ve sevincine ortak oluruz. Hal böyleyken son çareyi de tüketmeden, istihdam kaybını düşünmeyiz.

İstihdam ve işsizlik konusunda ilan edilen son rakamlara baktığımızda, alınan tüm önlemlere rağmen, gerek kentimiz gerek ülkemiz için sürdürülebilir bir durumda olmadığımız anlaşılmaktadır. Ekonomisinin %76'sı hizmet ve %8'i tarımdan oluşan kentimizde istihdam kayıpları ülke genelinin çok üzerinde olmuştur.

- Örneğin Mayıs 2020'deki istihdam kaybının yüzde 38'lik kısmı kentimizde yaşandı. Bu kaybın büyük bir bölümü konaklama ve benzeri sektörlerde yaşanmıştır. Böylece Antalya istihdamda en yüksek kayıp veren il olmuştur.
- Kadın istihdamındaki kayıpta da %33 ile ilk sırada yer almaktayız.

Tarım sektörü bu istihdam kaybını bir nebze tutmaya çalışmıştır ama maalesef yeterli olamamıştır. Çünkü hizmet sektörünün ağırlığı bu çabayı boşa çıkarmıştır. İşyeri sayılarındaki azalışlar da bu kaybı artırmıştır.

KOBİ işyeri sayısı ve çalışan sayısı en fazla azalan il, kentimiz olmuştur. Yani bu salgın, KOBİ'leri ve çalışanlarını vurmuştur. Kentimizin işyeri ve sektör yapısı, bu salgından birinci derecede olumsuz etkilenmemize yol açmıştır. Özü itibariyle kentimiz bu salgında hala bir afet bölgesi konumunda bulunmaktadır.

Tarım sektörü bir kez daha stratejik rolünü oynamıştır ama eski ağırlığında olmaması dolayısıyla yeterince etkili olamamıştır. Yıllardır dile getirdiğimiz tarımın stratejik sektör olarak tanımlanması ve bu yönde adımlar atılması gerektiği konusu, artık hayati bir konu haline gelmiştir. Aksi halde tarımı terk hali durmayacaktır. Nitekim son bir yıl içinde tarımdaki üretici sayısı tüm Türkiye'de 100 bine yakın azalmıştır. Antalya bu azalışa nispi olarak direnmeye çalışmış ama yaklaşık 3.500 kayıpla ülke genelinde dördüncü sırada yer almaktan kurtulamamıştır.

Tarım sektöründeki üretim ve ticaret faaliyetlerinin bir diğer önemli boyutu da ihracatla ilgilidir. Ocak-Temmuz döneminde dövizdeki yükselişlere rağmen özellikle sanayi ve maden sektörlerinde hem ülke genelinde hem de kentimizde azalışlar yaşanmıştır. Bu karşılık tarımsal ihracatımız ise artmaya devam etmiştir. Sonuç olarak ülkemiz yedi aylık tarım ihracatı % 4 artarken kentimiz tarım ürünleri ihracatı % 16 artmıştır. Yılın ikinci yarısında ihracatımızın daha yüksek bir performans göstermesini de beklemekteyiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

EXPO 2016 Antalya Uluslararası Bahçecilik Sergisi Antalya'mız için bir dönüm noktası oluşturması ve yeni bir başarı hikayesi yaratması amacıyla 3 meslek kurumunun girişimiyle alınmıştır. Kısaca EXPO 2016 sadece sergi süresince açık kalmayacaktı. Sergi kapandıktan sonra da kente fayda sağlamaya ve katma değer üretmeye devam edecekti. Ancak üzüntüyle belirtmek isterim ki aradan geçen dört yılda EXPO 2016 tek kamu kurumunun üzerinde atıl olarak kalmıştır. Bu durum hem söz konusu kamu kurumuna hem de Antalya'ya büyük bir maliyet yüklemektedir. Bu maliyet sadece paradan ibaret değildir. Aynı zamanda yaratılmayan faydayı ve üretilmeyen katma değerleri de kapsamaktadır. Mevcut gidişat EXPO 2016 alanı

ve kentimiz için sürdürülebilir nitelikte değildir. EXPO 2016'nın almış sürecinde olduğu gibi yine konunun meslek kurumları ve kentin duyarlı kesimleri bir araya gelmeli ve sürdürülebilir çözümler üretmeye çalışmalıdırlar. Antalya Ticaret Borsası olarak sözünü ettiğimiz meslek kurumlarına ve kentimizin duyarlı kesimlerine açık davetimizdir. EXPO 2016'yı daha fazla atıl bırakmamalı ve kentimize bir yük haline getirmemeliyiz.

Sözlerime son verirken;

Her yıl bir gelenek olarak fuarımız öncesi meclisimizde davette bulunduğum YÖREX'i pandemi koşulları nedeniyle 2021 yılında 20-24 Ekim tarihlerinde yapacağız. Ancak YÖREX kapsamlı çalışmalarımızı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğimizin öncülüğünde bütün kentlerimizde çeşitli eğitimler ve toplantılarla sürdürmeye devam edeceğiz.

30 Ağustos Zafer Bayramımızı kutluyorum. Başta Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere memleketimiz uğruna canlarını feda eden şehitlerimizi ve gazi olarak aramızdan ayrılanları rahmet ve minnetle anıyorum.

Bu gün 949. yıl dönümünü kutladığımız Malazgirt Zaferi'nin kahramanı Sultan ALPARSLAN ve aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle yad ediyorum.

Son olarak Gazeteci Fuat UĞUR'un; geçtiğimiz günlerde TOBB Başkanımız Sayın Rifat HİSARCIKLIOĞLU'na ve camiamıza yönelik hamaset ve iftiradan ibaret sözlerinden dolayı ve bu sözleriyle dışa vurduğu zihniyetini şiddetle kınıyoruz. Bilgi sahibi olmadan bu derece düşmanlık kokan fikirlerini insani bir düzeye getirmesini bekliyoruz. Bu bekleyişimiz sadece ondan değil, bu zihniyete sahip olan tüm kesimlerden. Bu duygu ve düşüncelerle, işlerinizde başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı